

BİT SALGINI İLE MÜCADELE

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi

Bit nedir? Nasıl bulaşır?

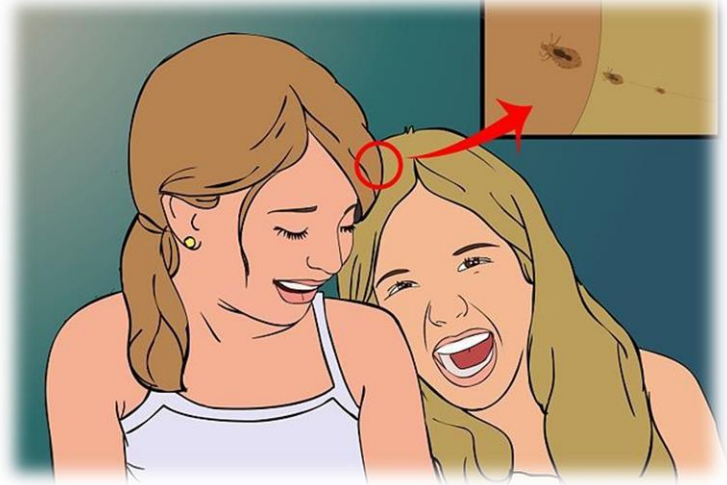

Bitler, yaşamak ve çoğalmak için insan kanına gereksinim duyan parazitlerdir. Olgun bir bit yaklaşık bir susam tanesi büyüklüğünde olur. Bit, asalak bir canlı olduğundan yaşamını sürdürebilmesi için her zaman konaklayabileceği bir yere ihtiyacı vardır. Bu nedenle, insan vücudu dışında sadece 48 saat canlı kalabilir. Yaşamak için kafa derisindeki en sıcak yerleri, yani kulak arkalarını veya ense çukurunu tercih ederler.

Bit nedir? Nasıl bulaşır?

Bitler uçamazlar, zıplayamazlar ancak yakın bir temasla bir kafadan başka bir kafaya kolayca geçerler. Başında bit bulunan bir kişi ile yakın temas, oyun oynarken veya okulda kafaların birbirine yaslanması bitlerin bulaşması için yeterlidir. Şapka, şal, yastık, tarak, saç fırçası, toka hatta pelüş oyuncakların ortak kullanımı bile bitlerin yayılmasına aracı olur. Dolaplarda yan yana asılmış durumda olan giyim eşyaları da bitlerin kolayca yayılmasına imkan sağlar.

Saçta bit olduğu nasıl anlaşılır?

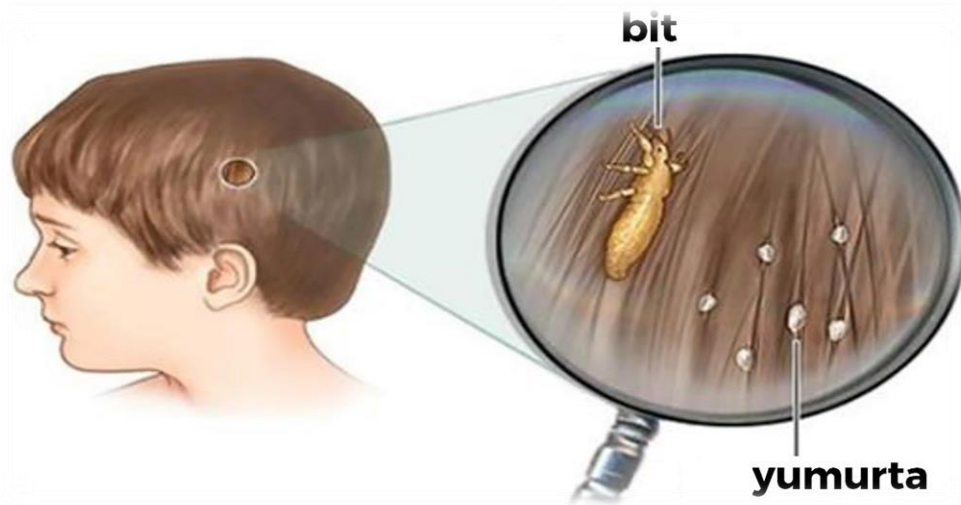

Başın kaşınması bitlenmenin ilk belirtisidir. Kaşıntı, özellikle bitlerin beslenmek için kan emdiği gece saatleri daha şiddetli olur. Kaşıntının nedeni, bitin kafa derisine yapıştıktan sonra kan emerken, onun salyasına karşı vücudun geliştirdiği alerjik reaksiyondur. Saçlı derideki bitler yaklaşık 30 gün kadar canlı kalabilirler.

Saçta bit olduğu nasıl anlaşılır?

Bitler kafa derisinde görülebilir. Ancak çoğu zaman yumurtalarını yakalamak daha kolaydır. Bit sirkesi diye adlandırılan küçük gri beyaz kabukçuklar bitlerin yumurtalarıdır. Yumurtaların büyüklüğü yaklaşık 0.8-1 mm'dir. Sirkeler saça sıkı tutunur, kepekten farklı olarak silkelemekle veya fırçalamakla saçtan ayrılmazlar. 7-10 gün sonra canlı parazite dönüşürler. Şüpheli durumlarda, özellikle kulak arkası ve ense saç dipleri iyi aydınlatılmış bir ortamda araştırılmalıdır.

Bit temizliği için ne yapılmalıdır?

Okula giden çocuklarınız varsa bit salgını size de uğrayabilir. **Unutulmaması gereken; bu durumla herkesin karşı karşıya kalabileceğidir...** Bitler zengin, fakir, temiz, pis ayırımı yapmazlar. Daha çok çocukları ve uzun saçlı olanları dolayısıyla da kız çocukları tercih etseler de herkese **bulaşabilir.** Tedavisi, tam bir ekip çalışması gerektirir. Evde veya okulda bir kişide bit tespit edildiğinde herkesin kontrol edilmesi şarttır. **Bitlenmeden şüphelenildiği durumlarda, öncelikle doktora (cildiye veya dermatoloji) başvurulması gerekmektedir.**

Temizlik için bilinen bazı yöntemler

Bit İlacı

Bit ilaçları genellikle etkili olsa da kimyasal içerdiği bilinmelidir. Bu ilaçlar genellikle sıvı formdadır. İlacın uygulanmasının ardından saça ısı vermemek gerekmektedir. İlaç kullanılmadan önce saçlar yıkanmalı ve yağdan arındırılmalıdır. Ardından sık dişli bir tarakla çocuğun saçları iyice taranmalıdır.

Temizlik için bilinen bazı yöntemler

Bit şampuanı

Bit şampuanları, genellikle bit ilaçlarını içerirler. Bu nedenle eczacı ya da doktorun önerdiği kullanım dozu aşılmamalıdır. Bu şampuanlar bitlerin ölmesine yardımcı olmaktadır ancak sirkelerin uzaklaşması için saçların muhakkak dipten uca, sık sık taranması gerekmektedir.

Temizlik için bilinen bazı yöntemler

Bit tarağı

Saçların bitten ve bit yumurtalarından arındırılabilmesi için sık dişli, saçtaki artıkları güzel bir şekilde temizleyebilecek taraklar kullanılabilir. Özellikle bit ilacı ya da şampuanı kullanıldıktan sonra tarama etkili olacaktır. Bu tarakların kullanımı rutin hale getirilerek çocuğun saçları her banyodan sonra taranabilir ve bit oluşumu engellenebilir.

Temizlik için bilinen bazı yöntemler

Bit spreyi

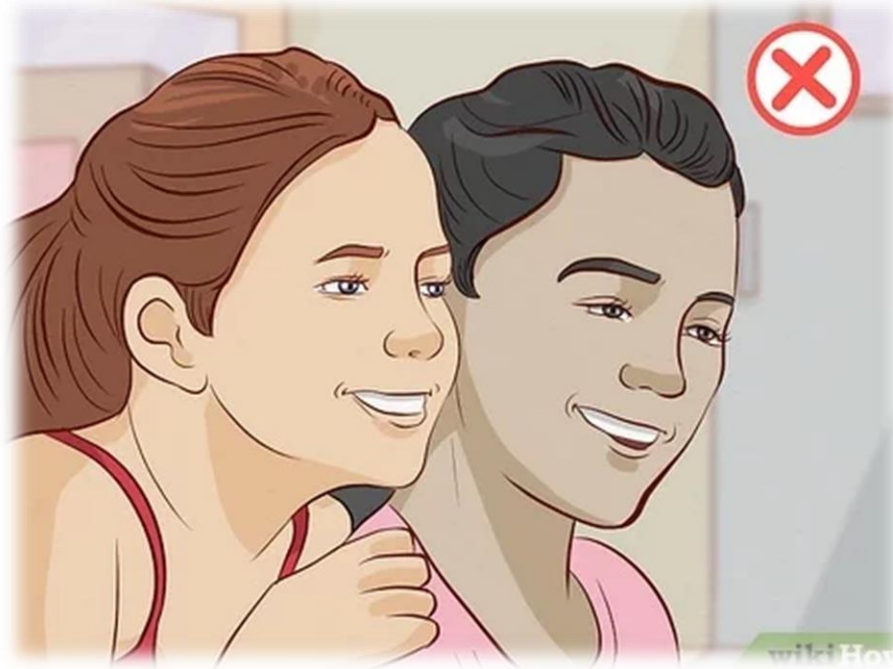

Bit spreyleri de kafada bulunan bitlerin ve sirkelerin etkisiz hale gelmesi için kullanılır. Bu ürünler kullanılırken önce bir bit tarağı ile çocuğun saçları taranmalıdır. Ardından saç tutam tutam ayrılarak kuru saça sprej sıkılmalıdır. Uygulamadan sonra çocuğun saç derisine masaj yapılarak sprej iyice yerdirilmeli ve 15 dakika sonra bir bit şampuanı ile saçlar yıkanmalıdır. Yıkamanın ardından tekrar tarama işlemi gerçekleştirilebilir.

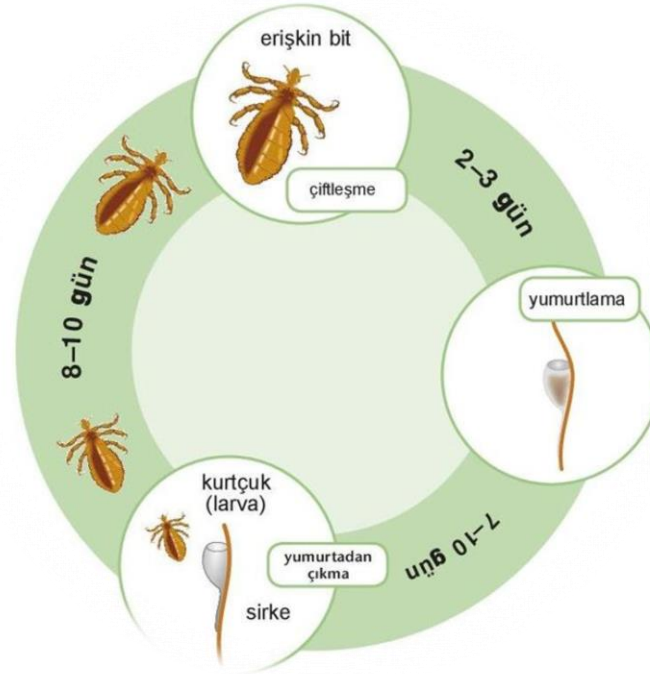

Aileden biri bitlendiğinde herkes risk altında mıdır?

Ailede bir kişide bit tespit edildiği zaman herkesin kontrol edilmesi gerekmektedir. Bitlenen kişiyle yakın temastan kaçınmak, ortak kullanılan eşyaların temiz tutulması ve kontrolü önemlidir.

Durumun tekrarlanmaması için neler yapılmalıdır?

Kalıcı ve güvenli bir uygulama olması açısından tüm prosedürün **sekiz gün sonra** tekrarlanması gereklidir. Çünkü hayatta kalmış olan bit sirkeleri bu zaman zarfında parazite dönüşmeye başlayacaktır. Başarılı bir müdahalenin ardından, özellikle çocuklar bir süre boyunca düzenli olarak kontrol edilmelidir.

Saç dışında hangi eşyalar, nasıl temizlenmelidir?

Giysiler, yastık kılıfları, çarşafklar, saça temas eden tüm eşyalar **en az 60 derecede yıkanmalıdır**. Yıkanamayan malzemeler için kuru temizleme veya kızgın ütü uygun seçeneklerdir. Bunların da uygulanamayacağı eşyalar iki kat büyük plastik poşet içine konulup ağzı sıkıca bağlanarak hava alması engellenir ve 3-4 hafta bu şekilde tutulursa bitlerden ve yumurtalardan kurtulmak mümkün olacaktır. Saç tarakları ve fırçalar da sıcak suda bekletilerek temizlenmelidir.

Geleneksel tedavilere yönelik bazı fikirler

Geleneksel tedavilerde, sirkelerin ortadan kaldırılması için üzüm sirkesi önerilmektedir. Bunun için sulandırılmış sirke ve formik asit solüsyonları içeren karışımla saçlar taranır. 1 litre suya 1 litre üzüm sirkesi karıştırılarak çocuğun saçları her akşam bu su ile taranabilir. Saça gaz sürmek, saç boyamak gibi yöntemler ise kimyasal içeriklerinden dolayı zararlı olabileceğinden önerilmemektedir.

Bitten korunmak için neler yapılabilir?

Kişisel hijyen kurallarına uyulması önemlidir. Bitlenme tedavisinde kullanılan bazı şampuanların aynı zamanda koruyucu etkisi de mevcuttur. Önerilen sıklıkta bunları kullanmak faydalı olabilir. Bit tokası, rozeti gibi lanse edilen ürünlerin içeriğinde kafur maddesi bulunduğu ve bitlerin bu maddenin bulunduğu ortama gelmediği bildirilmektedir. Ancak bu maddenin deri ile direkt temas etmemesine özen gösterilmelidir. Ayrıca bitlerin lavanta kokusundan da hoşlanmadığı aktarılmaktadır.

Çocuğa durum nasıl anlatılmalıdır?

Okulda fark edildiyse öncelikle çocuğun ailesi bilgilendirilecektir. Aileler çocuğu suçlayıcı bir tavırda bulunmamalıdır. Hem aileler hem de çocuklar bunda utanılacak bir şey olmadığını, herkesin başına aynı problemin gelebileceğini ve tedavisinin mümkün olduğunu bilmelidir. Ayrıca bittten kurtulmak için çocukların saçlarının kestirilmesi de doğru değildir. Bu durum çocuk üzerinde ruhsal huzursuzluk ve sıkıntı yaratabilir.

Kaynaklar

- https://esenlernelenhatunio.meb.k12.tr/icerikler/bit-nasil-temizlenir-cocuklarda-bit-neden-olur_9005617.html
- https://sme.meb.k12.tr/icerikler/bit-salgini-ile-mucadele_3992117.html